

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Факультет журналістики, реклами та видавничої справи

Кафедра періодичної преси та медіаредагування

**К в а л і ф і к а ц і й н а   р о б о т а**  
на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

**«Регіональні ЗМІ в умовах воєнного стану (серія журналістських матеріалів)»**  
**«Regional mass media under martial law (a series of journalistic materials)»**

Виконала: здобувачка денної форми навчання  
спеціальності 061 «Журналістика»

Освітня програма «Журналістика»

Янак Христина Олександрівна

Керівник ст. викладач   Блінов Є. М. \_\_\_\_\_  
(підпис)

Рецензент д-р наук із соц. ком., проф. Іванова О.А.

Рекомендовано до захисту:  
Протокол засідання кафедри  
№     від  
Завідувачка кафедри

\_\_\_\_\_  
(підпис)

\_\_\_\_\_  
(прізвище, ім'я)

Захищено на засіданні ЕК № 1  
протокол №     від  
Оцінка \_\_\_\_\_/\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_/\_\_\_\_\_  
(за національною шкалою/шкалою  
ECTS/ бали)

Голова ЕК

\_\_\_\_\_  
(підпис)

\_\_\_\_\_  
(прізвище, ім'я)

**Одеса – 2023**

## ЗМІСТ

|                                                                                           |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ВСТУП.....                                                                                | 3  |
| ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА.....                                                                   | 5  |
| Дослідницьке підґрунтя питання роботи регіональних ЗМІ під час війни.....                 | 5  |
| Огляд матеріалів ЗМІ на тему роботи регіональних масмедіа в умовах<br>воєнного стану..... | 8  |
| ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....                                                                 | 14 |
| ВИСНОВКИ.....                                                                             | 16 |
| БІБЛІОГРАФІЯ.....                                                                         | 18 |
| ДОДАТКИ                                                                                   |    |

## ВСТУП

Робота регіональних ЗМІ є невід'ємною частиною інформаційного простору будь-якої країни. Вони мають особливе значення для розвитку демократії, адже є посередниками у взаємодії між регіональними ЗМІ та представниками влади у вигляді голови громади тощо. Крім того, регіональні ЗМІ характеризуються близькістю до місцевої аудиторії та більшою репрезентативністю проблем та подій, які її турбують, особливо якщо порівнювати це зі ЗМІ на національному або міжнародному рівнях.

Отже, можемо сказати, що характер і спрямованість регіональної журналістики має вияв, по-перше, у висвітленні місцевої політики, економіки, соціальних проблем та питань, які недостатньо представлені або відсутні в національних медіа. По-друге, регіональна журналістика також сприяє громадському обговоренню та залученню до суспільних подій та проблем, які є важливими саме для цієї місцевості.

Попри важливість регіональних ЗМІ, під час своєї роботи вони стикаються зі значною кількістю труднощів, як-от втрата аудиторії через цифровізацію медіа, недостатня кількість кваліфікованих кадрів. Однак воєнний стан – новий досвід, який потребує детального розгляду та вивчення.

**Актуальність** обраної теми пов'язана із сучасним реаліями, а саме з повномасштабним вторгненням росії на територію України.

Результати проведеної роботи допоможуть привернути увагу аудиторії до проблем, з якими стикаються регіональні ЗМІ на сьогоднішній день. Одним із завдань дипломної роботи є визначання причин та шляхів подолання цих проблем, користь чого також не можна заперечувати. Крім того, важливим ми вважаємо й формування нового уявлення про роботу регіональних ЗМІ в очах суспільства, наголошуючи на важливості та незамінності їхньої роботи .

**Мета:** шляхом написання журналістських матеріалів висвітлити реалії роботи та проблеми, з якими довелось зіштовхнутись одеським регіональним ЗМІ через воєнний стан.

**Завдання:**

- Дати уявлення про загальний стан регіональних ЗМІ на території України та в Одеському регіоні.
- Порівняти становище регіональних ЗМІ до та після повномасштабного вторгнення.
- Виділити зумовлені воєнним станом проблеми, з якими стикаються регіональні ЗМІ під час роботи.
- Визначити причини та шляхи подолання проблеми, покращення ефективності роботи регіональних ЗМІ.
- Показати, в чому полягає робота регіональних ЗМІ під час війни, тим самим довести їх важливість.

**Об'єкт:** вплив воєнного стану на роботу одеських регіональних ЗМІ.

**Предмет** дослідження: діяльність одеських регіональних ЗМІ. Проблеми, з якими зіткнулись регіональні ЗМІ під час війни, зокрема скорочення фінансування та відтік кадрів.

**Методи:** моніторинг ЗМІ, дослідницько-пошукова робота, робота з науковими джерелами, інтерв'ювання.

## ВИСНОВКИ

Масмедіа, що працюють на регіональному рівні, мають особливе значення для суспільства. Завдяки їх роботі громади, що вони обслуговують, стають згуртованими, міцнішими та отримують більше репрезентації в інформаційному просторі. Важливість регіональних ЗМІ зумовлена висвітленням місцевої політики та нагальних питань, які або недостатньо представлені в національній журналістиці, або відсутні в ній. Крім того, регіональна журналістика також сприяє громадському обговоренню та залученню населення до участі у суспільно важливих процесах.

Беручи до уваги незамінність регіональних медіа та їхню вагу для громад, постає питання покращення роботи місцевих ЗМІ, вирішення проблем, що виникли як наслідок повномасштабного вторгнення або ж загострилися завдяки йому.

У ході роботи були вивчені наукова література, здійснено огляд ЗМІ відповідно до теми дипломної роботи.

Матеріал «Що таке регіональні ЗМІ та який їх стан сьогодні» дає уявлення про регіональні ЗМІ, розкриває їх роль в умовах воєнного стану та у мирний час. Також надано інформацію стосовно недоліків регіональних ЗМІ в плані журналістської майстерності, таких як недотримання стандарту повноти та балансу думок, обмежена жанрова різноманітність через переважання інформаційних матеріалів.

У матеріалі «Півтора року війни: як змінилось тематичне наповнення одеських видань» було продемонстровано порівняльну характеристику на основі проблемно-тематичного огляду одеських видань («Думская», «Чорноморські новини», «Слово», «Одеське життя») за період до та після повномасштабного вторгнення.

Стаття «Які проблеми регіональних ЗМІ (не) вирішені» розкриває проблеми, вирішення яких в певній мірі не залежить від журналіста, мова йде про проблеми з фінансами, нестачу кадрів, цифровізацію, вплив місцевої

влади на регіональні ЗМІ та явище самоцензури. Відповідно до завдання дипломної роботи, у матеріалі також були надані рекомендації щодо подолання згаданих проблем.

Як підсумок зробленої роботи нам вдалось реалізувати мету та завдання дипломної роботи. Водночас ми вважаємо, що є певні аспекти, які потрібно розкрити в подальшому.

## БІБЛІОГРАФІЯ

### Досліджувані матеріали

1. Адамович Н. Регіональні медіа: місія – вижити після війни. *Медіаресурс Центру прав людини «Zmina»*. 8 червня 2022 р. URL: <https://zmina.info/articles/media-donbasu-misiya-vyzhyty-pislya-vijny/> (дата звернення: 14.12.2022).
2. Бухтатий О. Ефективність механізмів військово-цивільного партнерства у сфері медіа на прикладі локальної преси в умовах викликів та загроз ХХІ ст. *Збірник робіт онлайн-проєкту «Humanitarium»*. Переяслав-Кам'янський, 2018. С. 7 – 18. URL: <http://surl.li/hlgtc> (дата звернення: 12.12.2022).
3. Жиленко І. Р., Садівничий В. О. Сучасний масовокомунікаційний простір: історія, реалії, перспективи. *Матеріали наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих науковців*. Суми, 26–27 травня 2022 р. URL: [https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/89317/1/Kyrylenko\\_Suspilne\\_Sumy.pdf](https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/89317/1/Kyrylenko_Suspilne_Sumy.pdf) (дата звернення 11.12.2022).
4. Запорізькі медіа і війна: як виживають ЗМІ на українських територіях і в окупації. *Інститут масової інформації*. 30 травня 2022 р. URL: <https://imi.org.ua/monitorings/zaporizki-media-i-vijna-yak-vyzhyvayut-zmi-na-ukrayinskij-terytoriyi-i-v-okupatsiyi-i45804> (дата звернення: 15.12.2022).
5. Кириленко О. М. Особливості роботи редакції "Суспільне Суми" в умовах воєнного стану. *Сучасний масовокомунікаційний простір: історія, реалії, перспективи: матеріали наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих науковців*. Суми, 26–27 травня 2022 р. С. 13-19. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/89317> (дата звернення: 11.12.2022).
6. Котляр Д. О. Сучасний стан та перспективи розвитку преси в Україні. *Гуманітарний дискурс суспільних проблем: минуле, сучасне, майбутнє : матеріали Всеукр. наук. конф. за міжнар. участю*. Черкаси, 18 квітня 2019

- р. С. 57–59. URL: <http://edu-mns.org.ua/img/news/119/Chubina.pdf#page=57> (дата звернення: 11.12.2022).
7. Крумин О. Запорізький телеканал МТМ під час війни: відео, яке хочеться дивитися. *Детектор медіа*. 13 вересня 2022 р. URL: <https://detector.media/regionalni-telenovini/article/202765/2022-09-13-zaporizkyy-telekanal-mtm-pid-chas-viyny-video-yake-khochetsya-dyvitysia/> (дата звернення: 14.12.2022).
  8. Лядова В.О. Робота новинного сайту Актуально в умовах воєнного стану. *Поліграфічні, мультимедійні та web-технології : тези доповідей VII Міжнар. наук.-техн. конф..* Харків, 17-21 травня 2022 р. С. 132 – 133. URL: <https://openarchive.nure.ua/server/api/core/bitstreams/23446c18-0520-48ab-bf44-f4667b82f601/content> (дата звернення: 11.12.2022).
  9. Регіональні канали, які зазнали обстрілів та окупації, розказали, як їм вдається виживати після нападу Росії. *Детектор медіа*. 2 серпня 2022 р. URL: <http://surl.li/hmdcd> (дата звернення: 13.12.2022).
  10. Стеблина Н. Війна, кримінал, поради та оголошення. Якими були тематичні пріоритети регіональних ЗМІ в серпні. *Детектор медіа*. 1 вересня 2022 р. URL: <http://surl.li/hmdd> (дата звернення: 13.12.2022).
  11. Стеблина Н. Джинса, передруки та віддалена робота через війну. З яких причин українські регіональні ЗМІ порушували стандарти. *Детектор медіа*. 29 серпня 2022 р. URL: <https://tinyurl.com/4t26tpwe> (дата звернення: 13.12.2022).
  12. Стеблина Н. Регіональні медіа України у протистоянні повномасштабній російській агресії. *Детектор медіа*. 24 березня 2022 р. URL: <https://detector.media/community/article/197693/2022-03-24-regionalni-media-ukrainy-u-protystoyanni-povnomasshtabniy-rosiyskiy-agresii/> (дата звернення: 13.12.2022).
  13. Стеблина Н. Українські регіональні медіа під час війни: кримінал та «соціалка» повертають свої позиції. *Детектор медіа*. 1 липня 2022 р. URL: <https://detector.media/infospace/article/200634/2022-07-01-ukrainski->

regionalni-media-pid-chas-viyny-kryminal-ta-sotsialka-povertayut-svoi-pozytsii/  
(дата звернення: 13.12.2022).

14. Шульська Н.М., Зінчук Р.С. Маніпуляції в умовах російсько-української війни (на прикладі локальних ЗМІ). *Зб.наук.пр. «Південний архів (філологічні науки)»*. Херсон, 2022. Вип. 110. С. 60–76. URL:<https://pa.journal.kspu.edu/index.php/pa/article/view/819/812> (дата звернення: 11.12.2022).
15. 43,5% джерел інформації в регіональних новинах під час війни – пресрелізи й фейсбук-сторінки офіційних установ: дослідження ІМІ. *Інститут масової інформації*. 30 вересня 2022 р. URL: <https://imi.org.ua/monitorings/43-5-dzherel-informatsiyi-v-regionalnyh-novynah-pid-chas-vijny-presrelizy-i-fejsbuk-storinky-i48118> (дата звернення: 15.12.2022).

### Наукова та науково-методична література

16. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості . Львів: ПАІС, 2004. С. 184 – 208. URL:[http://document.kdu.edu.ua/info\\_zab/061\\_147.pdf](http://document.kdu.edu.ua/info_zab/061_147.pdf) (дата звернення: 20.05.2023 ).
17. Іванова О., Мойсеєва О., Стеблина Н. Місцева преса: посібник для ЗМІ. Як регіональним журналістам працювати за часів нових медіа та кризи демократії. Київ: ТОВ «Бізнесполіграф», 2019. 232 с. URL: [http://www.ualocal.media/wp-content/uploads/2019/09/tutorial\\_print.pdf](http://www.ualocal.media/wp-content/uploads/2019/09/tutorial_print.pdf) (дата звернення: 20.05.2023).
18. Іванова О., Мойсеєва О. Журналістика рішень як рішення для регіональної журналістики . *Інститут демократії імені Пуліпа Орлика*. 20 вересня 2021 р. URL: <https://idpo.org.ua/articles/4286-zhurnalistika-rishen-yak-rishennya-dlya-regionalno%20zhurnalistiki.html> (дата звернення: 20.05.2023).

19. Іванова О., Мойсеева О. Локальні медіа в тотальних зв'язках. *Інститут демократії імені Пилипа Орлика*. 3 вересня 2019 р. URL: <https://idpo.org.ua/articles/3006-lokalni-zmi-v-totalnix-zvyazках.html>(дата звернення:20.05.2023).